

נוהל לבדיקה ומניעת ניגוד עניינים – עובדי הרשויות

המקומיות

1. מבוא

- (א) עובד ציבור ובכלל זאת, עובד רשות מקומית, עלול להימצא במצב של חשש לניגוד עניינים בעבודתו הציבורית כאשר עניין שעליו הוא מופקד בתפקידו הציבורי עלול להתנגש בעניין אחר שלו, או בתפקיד אחר שהוא ממלא.
- (ב) מטרת נהל זה לקבוע את ההליך שבאמצעותו יובטח כי טרם איושן של משרות מסוימות ברשויות המקומיות, תיבחן סוגיית ניגוד העניינים לגבי המועמד לתפקיד (להלן – "המועמד"), וינקטו צעדי מנע, לפי הצורך, שימנעו מצבים שבהם עלול להתעורר חשש לניגוד עניינים.
- (ג) בנוהל זה:

1. "היועץ המשפטי" – היועץ המשפטי לרשות המקומית;
2. "האחראי" – מנכ"ל הרשות המקומית ובאין מנכ"ל – מזכיר הרשות המקומית;
3. "שאלון" – שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים;
4. "מנהל היחידה" – מנהל היחידה שבה יועסק המועמד, ובאין מנהל יחידה, ייחשב האחראי למנהל היחידה.

2. תחולה

- (א) נהל זה יחול על כל מועמד המתמנה למשרה מן המשרות שיפורטו להלן, בין אם הוא מתמנה למשרה דרך קבע, בין אם הוא מתמנה לה באופן זמני (במילוי מקום או במינוי בפועל) ובין אם המינוי הוא מתוך הרשות המקומית או מחוץ לרשות המקומית:
1. משרות שהמינוי להן טעון את אישור מועצת הרשות המקומית.
 2. משרות שבהן דרגת השיא במתח הדרגות הצמוד לתקן המשרה היא אחת משלוש הדרגות העליונות בכל סולם דירוג. למען הסר ספק, יש להבהיר כי סעיף זה יחול גם על עובדים המועסקים בחוזה בכירים/חוזים אישיים וכי דרגתם לעניין זה היא דרגת השיא בתקן הצמודה למשרה.
 3. משרות שבהן דרגת השיא במתח הדרגות הצמוד לתקן המשרה היא אחת מחמש הדרגות העליונות בכל סולם דירוג, בעוד שהעסקת העובד בהן אינה במשרה מלאה. למען הסר ספק, יש להבהיר כי סעיף זה יחול גם על עובדים המועסקים

בחוזה בכירים/חוזים אישיים וכי דרגתם לעניין זה היא דרגת השיא בתקן הצמודה למשרה.

4. יועצים ועוזרים של ראש הרשות וסגניו.
5. משרות נוספות שייקבעו על-ידי האחראי, ביחד עם היועץ המשפטי, אשר נוכח מהותו של התפקיד, טיבו והיקף האחריות והסמכויות הנלוות לו, לרבות סמכויות אכיפה ופיקוח הנתונות בידו, או השווי הכספי של העניינים שעליהם הוא מופקד, מן הראוי להחיל עליהן נוהל זה. רשימת המשרות, כאמור, תעודכן מפעם לפעם ככל שיימצא לנכון. העתק מהרשימה יהיה פתוח לעיון הציבור במשרדי הרשות המקומית ויפורסם באתר האינטרנט של הרשות המקומית.
- (ב) למען הסר ספק, יש להדגיש כי אין ברשימת התחולה לעיל כדי לגרוע מהחובה הכללית של כל עובד על פי הדין וההלכה הפסוקה, להימנע מניגוד עניינים ומן הצורך לערוך הסדר מתאים למניעת ניגוד עניינים לכל עובד או מועמד לעבוד ברשות המקומית, שקיים בעניינו חשש לניגוד עניינים.
- (ג) בעת בדיקת ניגוד עניינים של מועמד לתפקיד היועץ המשפטי יחולו הוראות הנוהל כך שבמקום "מנהל היחידה" יבוא "האחראי", ובמקום "היועץ המשפטי" יבוא "היועץ המשפטי למשרד הפנים או מי מטעמו".

3. נוהל עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים

3.1 מועד בדיקת שאלת ניגוד העניינים

- (א) יש להבהיר, כי בכל מכרז, הליך בחירה אחר או הליך מינוי למשרה ברשות המקומית, שנוהל זה חל עליהם, התנאי לכניסתו לתפקיד של המועמד שייבחר הוא בחינת סוגיית ניגוד העניינים ומילוי שאלון מתאים לאיתור חשש לניגוד עניינים, ובמידת הצורך, על-פי החלטת היועץ המשפטי, עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים;
- (ב) בדיקת סוגיית ניגוד העניינים, ובמידת הצורך חתימת המועמד על הסדר מתאים למניעת ניגוד עניינים, יתבצעו טרם מינוי המועמד לתפקיד, וטרם חתימת חוזה העסקה בינו לבין הרשות המקומית, או כניסתו לתפקיד בפועל, לפי העניין ולפי המוקדם מביניהן;
- (ג) יודגש, כי במשרות שהמינוי להן טעון את אישורה של המועצה, לא יובא המינוי לפני המועצה, בטרם נבחנה סוגיית ניגוד העניינים על-ידי היועץ המשפטי, ובטרם חתם המועמד למינוי על הסדר למניעת ניגוד עניינים, ככל שיידרש לכך;
- (ד) באחריות האחראי לוודא, כי מועמד כאמור לא יתחיל לעבוד בשירות הרשות המקומית או למלא את תפקידו החדש (לגבי עובד המתמנה מתוך עובדי הרשות המקומית) בטרם מולאו הוראות נוהל זה.

3.2 מילוי שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים

- (א) לאחר סיום הליכי הבחירה למשרה יפנה האחראי בכתב אל המועמד למשרה מן המשרות שעליהן חל נוהל זה בבקשה למלא שאלון. העתק הפנייה יישלח ליועץ המשפטי ולמנהל היחידה. המועמד יתבקש להחזיר את השאלון אל היועץ המשפטי כשכל פרטיו ממולאים; דוגמת שאלון מצורפת כנספח א' לנוהל זה.
- (ב) היועץ המשפטי רשאי להוסיף על השאלון, כדי להתאימו לתפקיד ספציפי או לתפקידים מסוימים, וזאת בהתחשב בדרישות התפקיד ובשאר נסיבות העניין. במידת הצורך, ייוועץ היועץ המשפטי בנושא במנהל היחידה;
- (ג) היועץ המשפטי יקבל את השאלון המלא שהוחזר אליו על-ידי המועמד לתפקיד, ויעביר את העתק חלק א' של השאלון לעיון מנהל היחידה.

3.3 בחינת שאלת ניגוד העניינים ופתרונה

- (א) היועץ המשפטי יבחן אם יש חשש לניגוד עניינים, בנסיבות המקרה, בין מילוי התפקיד על-ידי המועמד לבין ענייניו האחרים; בחינת קיומו של חשש לניגוד עניינים עם הנתונים שמסר העובד בחלק א' של השאלון תיעשה על-ידי היועץ המשפטי בהתייעצות עם מנהל היחידה; אם אמנם, לדעתו של היועץ המשפטי, קיים חשש לניגוד עניינים כאמור לפי חלק ב' של השאלון, יעביר היועץ המשפטי את המידע הרלבנטי גם לידיעת מנהל היחידה, ויוועץ בו;
- (ב) היועץ המשפטי ומנהל היחידה ידרשו מהמועמד, במידת הצורך, הבהרות לתשובותיו, פרטים נוספים או התייחסות לעניינים נוספים, בכתב או בעל-פה;
- (ג) בבחינת שאלת ניגוד העניינים וגיבוש פתרונה יפעל היועץ המשפטי בהתאם לעקרונות שנקבעו בהנחיה מספר 1.1555 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה;
- (ד) במקרים שבהם, לדעת היועץ המשפטי, ניתן לנטרל את ניגוד העניינים בין עניינו האחר של המועמד לבין תפקידו ברשות המקומית בדרך של עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים, יערוך היועץ המשפטי הסדר כאמור לפי העקרונות המותווים בהנחיה שהוזכרה לעיל;
- (ה) אם סבר היועץ המשפטי כי בנסיבות המקרה לא ניתן לנטרל את ניגוד העניינים בדרך של עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים, ואין מנוס מלפסול את המועמד מלשמש במשרה, יעביר את מסקנתו זו להתייחסות המועמד ולאחר קבלת התייחסותו, ואם לא שינה את דעתו, יעביר את חוות דעתו לראש הרשות המקומית ולאחראי. אם בחוות

דעתו של היועץ המשפטי נקבע כי בנסיבות העניין לא ניתן לנטרל את ניגוד העניינים, לא ימונה המועמד לתפקיד זה.

(ו) אם סבר ראש הרשות המקומית כי נפלה טעות בחוות דעתו של היועץ המשפטי בדבר פסילת מועמד מלשמש במשרה כאמור, רשאי הוא להגיש בקשה בכתב לקבלת חוות דעתו של היועץ המשפטי למשרד הפנים. על הבקשה להיות מנומקת ואליה תצורף חוות דעתו של היועץ המשפטי. לאחר שחיווה היועץ המשפטי למשרד הפנים את דעתו, תפעל הרשות המקומית בהתאם לחוות הדעת.

(ז) יש להדגיש, כי במקרים שבהם סבר היועץ המשפטי כי מן הראוי לערוך למועמד הסדר למניעת ניגוד עניינים, חתימת המועמד על הסדר כאמור תהיה תנאי למינוי המועמד לתפקיד, לחתימת חוזה העסקה עמו או לכניסתו לתפקיד בפועל, לפי העניין ולפי המוקדם מביניהם;

3.4 החובה לעדכן את היועץ המשפטי כל אימת שעלול להיווצר חשש לניגוד עניינים במהלך מילוי המשרה

היועץ המשפטי יזהיר את המועמד כי האחריות להימנע מהיקלעות למצב של ניגוד עניינים מוטלת בראש ובראשונה עליו. על המועמד מוטלת החובה כאמור, ובכלל זאת מוטלת עליו החובה במקרה שבו יתעורר ספק בדבר יישום הוראות ההסדר, או סוגיות שלא נצפו מראש שעשויות להעמידו במצב של חשש לניגוד עניינים, להיוועץ ביועץ המשפטי ולפעול לפי הנחיותיו. כן יזהיר היועץ המשפטי את המועמד כי אם חל שינוי בתוכן הצהרותיו בשאלון, מחובתו לפנות אל היועץ המשפטי, למסור לו בכתב את מלוא המידע הרלבנטי ולפעול לפי הנחיותיו.

4. היחס בין ההוראות בעניין היתר עבודה פרטית לבין ההסדר למניעת ניגוד עניינים

יש להדגיש, כי מילוי השאלון ועריכת ההסדר למניעת ניגוד עניינים, על כל שלבי הבירור וגיבוש תנאי ההסדר, כמפורט בנוהל זה, אין בהם כדי להחליף ולגרוע מהאיסורים שנקבעו על עבודה פרטית ו/או על הצורך בקבלת היתר לעבודה פרטית כפי שנקבעו בדין.

נספח א'

שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים

הרשות המקומית _____

מועמד/ת לתפקיד _____

חלק א' – תפקידים וכהונות

1. פרטים אישיים

שם	משפחה:

שם

פרטי: _____

מס' זהות |_____|_____|_____|_____|_____|_____|_____|_____|_____| שנת לידה ____/____/____

כתובת: רח' _____ עיר/ישוב: _____ מיקוד: _____

מס'	טלפון:	_____	מס'	טלפון	נייד:
-----	--------	-------	-----	-------	-------

2. תפקידים ועיסוקים

פירוט תפקידים ועיסוקים נוכחיים ותפקידים ועיסוקים קודמים לתקופה של 4 שנים אחורה (לרבות כשכיר/ה, כעצמאי/ת, כנושא/ת משרה בתאגיד, כקבלן/ית כיועץ/ת וכד').

נא להתייחס גם לתפקידים בתאגיד מכל סוג (חברה, שותפות, עמותה וכיו"ב).
 נא להתייחס לתפקידים בשכר או בהתנדבות (יש לציין במפורש סוגי תפקידים בהתנדבות).

שם המעסיק וכתובתו	תחומי הפעילות של המעסיק	התפקיד ותחומי האחריות	תאריך העסקה

3. תפקידים ציבוריים

פירוט תפקידים בשירות הציבורי וכהונות ציבוריות שלא צוינו בסעיף 2 לעיל.
 נא להתייחס לתפקידים נוכחיים ולתפקידים קודמים לתקופה של 4 שנים אחורה.

הגוף	התפקיד	תאריכי מילוי התפקיד

4. חברות בדירקטוריונים או בגופים מקבילים

פירוט חברות בדירקטוריונים או בגופים מקבילים של תאגידים, רשויות או גופים אחרים, בין ציבוריים ובין שאינם ציבוריים.

נא להתייחס לכהונות נוכחיות ולכהונות קודמות לתקופה של 4 שנים אחורה.

שם התאגיד/רשות/גוף ותחום עיסוקו	תאריך התחלת הכהונה ותאריך סיומה	סוג הכהונה (דירקטור חיצוני או מטעם בעלי מניות. ככל שמדובר בדירקטור מהסוג השני - נא לפרט גם	פעילות מיוחדת בדירקטוריון (כגון חברות בוועדות או תפקידים אחרים)

5. קשר לפעילות הרשות המקומית

האם יש, או היו לך, או לגוף שאתה בעל עניין בו, זיקה או קשר, שלא כאזרח המקבל שירות, לפעילות הרשות המקומית שבה את/ה מועמד/ת לעבוד, או לגופים הקשורים אליו (ובכלל זה זיקה או קשר לתאגידים סטוטוריים שבשליטת הרשות המקומית שבה את/ה מועמד/ת לעבוד או לגופים אחרים שהיא קשורה אליהם)?

נא להתייחס לזיקות ולקשרים נוכחיים ולתקופה של 4 שנים אחורה, ולציין כל זיקה או קשר באופן מפורט.

“בעל עניין” בגוף – לרבות מי שיש לו אחזקות בגוף ו/או מכהן כדירקטור, או בגופים מקבילים בו ו/או עובד בו ו/או מייצג אותו ו/או יועץ חיצוני לו. (אין צורך לפרט אחזקה שלא כבעל עניין בתאגיד כמשמעו בחוק ניירות ערך, התשכ”ח-1968, בתאגידים הנסחרים בבורסה¹).

כן / לא

אם כן, פרטי

6. פירוט תפקידים כאמור בשאלות 2-5 לגבי קרובים

¹ חוק ניירות ערך, תשכ”ח-1968

“בעל עניין”, בתאגיד -

(1) מי שמחזיק בחמישה אחוזים או יותר מהון המניות המונפק של התאגיד, או מכוח ההצבעה בו, מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד, או את מנהלו הכללי, מי שמכהן כדירקטור של התאגיד או כמנהלו הכללי, או תאגיד שאדם כאמור מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלו, או מכוח ההצבעה שבו, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלו; לענין פסקה זו -

(א) יראו מנהל קרן להשקעות משותפות בנאמנות כמחזיק בניירות הערך הכלולים בנכסי הקרן;

(ב) החזיק אדם בניירות ערך באמצעות נאמן, יראו גם את הנאמן כמחזיק בניירות הערך האמורים; לענין זה, “נאמן” - למעט חברת רישומים ולמעט מי שמחזיק בניירות ערך רק מכוח תפקידו כנאמן להסדר כמשמעותו לפי סעיף 46(א)(2)(ו), או כנאמן, להקצאת מניות לעובדים, בהגדרתו בסעיף 102 לפקודת מס הכנסה;

(2) חברה בת של תאגיד, למעט חברת רישומים.

יש להתייחס לתפקידים ולכהונות **בהווה** בלבד.

נא לפרט את שם הקרוב, סוג הקרבה המשפחתית ואת הפרטים הרלבנטיים שנדרשו בשאלות לעיל (למשל, אם בן/ת זוגך חברה בדירקטוריון, יש לפרט את שם התאגיד ותחום עיסוקו, תאריך התחלת הכהונה, סוג הכהונה ומהי פעילותו המיוחדת בדירקטוריון).

"קרוב" – בן/ת זוג, הורה, צאצא ומי שסמוך על שולחנך.

7. זיקות לכפופים או לממונים בתפקיד

האם את/ה ומי שאמורים להיות ממונים עליך (במישרין או בעקיפין), או כפופים לך בתפקיד שאליו את/ה מועמד/ת, מכהנים בכהונה משותפת בארגונים אחרים?

האם מתקיימים ביניכם יחסי כפיפות במסגרות אחרות, קשרים עסקיים, קשרי משפחה או זיקות אחרות?

כן / לא

אם כן, פרט/י:

8. תפקידים ועניינים שלך או של קרוביך העלולים להעמידך במצב של חשש לניגוד עניינים

האם ידוע לך על תפקידים ועניינים שלא פורטו לעיל, שלך או של קרוביך, שעלולים להעמיד אותך במצב של חשש לניגוד עניינים בתפקיד שאליו את/ה מועמד/ת?

"קרוב" – בן/ת זוג, הורה, צאצא ומי שסמוך על שולחנך.

כן / לא

אם כן, פרט/י:

9. תפקידים, עיסוקים, כהונות ועניינים של קרוביך האחרים ושל מקורביך, שעלולים להעמידך במצב של חשש לניגוד עניינים

האם ידוע לך על תפקידים, עיסוקים, כהונות ועניינים אחרים של קרוביך האחרים, שאליהם לא התבקשת להתייחס בשאלות לעיל, או של מקורביך (ובכללם חברים קרובים ושותפים עסקיים), שעלולים להעמיד אותך במצב של חשש לניגוד עניינים בתפקיד שאליו את/ה מועמד/ת?

נא להתייחס גם לאחים ולבני זוגם ולקרובים שאינם מדרגה ראשונה.

נא להתייחס במיוחד לנושאים שעליהם נשאלת בשאלות 1-8 לעיל (לדוגמה, תפקידים ועיסוקים של קרובים אלה, חברויות בדירקטוריונים או בגופים מקבילים, והקשר שיש להם לפעילות הרשות המקומית).

כן / לא

אם כן, פרט/י:

10. פירוט קורות חיים ועיסוקים

נא צרף/י בנפרד קורות חיים, מעודכנות ליום מילוי השאלון, הכוללות השכלה ופירוט עיסוקים בעבר ובהווה, כולל תאריכים.

חלק ב' – נכסים ואחזקות

11. אחזקות במניות

פירוט אחזקת מניות בתאגידים, במישרין או בעקיפין, או שותפות בגופים עסקיים כלשהם, שלך או של קרוביך.

(אין צורך לפרט אחזקה שלא כבעל עניין בתאגיד כמשמעו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 בתאגידים הנסחרים בבורסה²).

"קרוב" – בן/ת זוג, הורה, צאצא ומי שסמוך על שולחןך.

כן / לא

אם כן, פרט/י:

שם התאגיד/הגוף	שם המחזיק (אם המחזיק אינו המועמד)	% החזקות	תחום עיסוק התאגיד/הגוף

² חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968

"בעל עניין", בתאגיד -

1. מי שמחזיק ב-5% או יותר מהון המניות המונפק של התאגיד או מכוח ההצבעה בו, מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד, או את מנהלו הכללי, מי שמכהן כדירקטור של התאגיד או כמנהלו הכללי, או תאגיד שאדם כאמור מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלו, או מכוח ההצבעה בו, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלו; לענין פסקה זו -
(א) יראו מנהל קרן להשקעות משותפות בנאמנות כמחזיק בניירות הערך הכלולים בנכסי הקרן;

(ב) החזיק אדם בניירות ערך באמצעות נאמן, יראו גם את הנאמן כמחזיק בניירות הערך האמורים; לענין זה,

"נאמן" - למעט חברת רישומים ולמעט מי שמחזיק בניירות ערך רק מכוח תפקידו כנאמן להסדר כמשמעותו

לפי סעיף 46(א)(2)(ו), או כנאמן, להקצאת מניות לעובדים, בהגדרתו בסעיף 102 לפקודת מס הכנסה;

2. חברה בת של תאגיד, למעט חברת רישומים.

12. נכסים שאחזקתם, מכירתם או שימוש בהם עשויים להעמידך במצב של חשש לניגוד עניינים

האם קיימים נכסים אחרים בבעלותך או בבעלות קרוביך, שאחזקתם, מכירתם או שימוש בהם עשויים להעמיד אותך במצב של ניגוד עניינים עם התפקיד שאליו אתה מועמד?
"קרוב" – בן/ת זוג, הורה, צאצא ומי שסמוך על שולחנך.

כן / לא

אם כן, פרט/י:

13. חבות כספים בהיקף משמעותי

האם את/ה, קרוביך או מי משותפריך העסקיים, אם יש כאלה, חייבים כספים או ערבים לחובות או להתחייבויות כלשהם?
"קרוב" – בן/ת זוג, הורה, צאצא ומי שסמוך על שולחנך.

כן / לא

אם כן, פרט/י:

14. נכסים אחרים שעלולים להעמידך במצב של חשש לניגוד עניינים

האם ידוע לך על נכסים אחרים, שלא פורטו לעיל, שעשויים להעמיד אותך במצב של חשש לניגוד עניינים בתפקיד שאליו את/ה מועמד/ת?

נא להתייחס לנכסים שלך, של קרוביך, של מקורביך (ובכלל זה חברים קרובים ושותפים עסקיים), של גופים שאתה בעל עניין בהם ושל גופים שקרוביך או מקורביך הם בעלי עניין בהם.

נא להתייחס גם לאחים ולבני זוגם ולקרובים שאינם מדרגה ראשונה.

"בעל עניין" בגוף – לרבות מי שיש לו אחזקות בגוף ו/או זכויות הצבעה בו, בין במישרין ובין בעקיפין, ו/או מכהן בדירקטוריון או בגופים מקבילים בו ו/או עובד בו ו/או מייצג אותו ו/או יועץ חיצוני לו.

כן / לא

אם כן, פרטי:

חלק ג' – הצהרה

אני החתום/ה מטה _____ ת.ז. מס' _____,
מצהיר/ה בזאת כי:

1. כל המידע והפרטים שמסרתי בשאלון זה, בקשר לעצמי, לקרובי ולמקורבי, הם מלאים, נכונים ואמיתיים;
2. כל המידע והפרטים שמסרתי בשאלון זה, בקשר לעצמי, לקרובי ולמקורבי, הם מידע אישית, אלא אם כן נאמר במפורש כי ההצהרה היא למיטב הידיעה, וזאת במקרה שבו הפרטים אינם ידועים לי במלואם ו/או בחלקם ו/או אינם ידועים לי מידע אישית;
3. מעבר לפרטים שמסרתי בשאלון לא ידוע לי על כל עניין אחר שעלול לגרום לי להיות במצב של חשש לניגוד עניינים עם התפקיד;
4. אני מתחייב/ת להימנע מלטפל בכל עניין שעלול לגרום לי להיות במצב של חשש לניגוד עניינים במילוי התפקיד, עד לקבלת הנחייתו של היועץ המשפטי של הרשות המקומית בנושא;
5. אני מתחייב לכך שבמקרה שיחולו שינויים בתוכן הצהרותיי בשאלון, או יתעוררו במהלך הדברים הרגיל, סוגיות שלא נצפו מראש, העלולות להעמיד אותי במצב של חשש לניגוד עניינים, איוועץ ביועץ המשפטי של הרשות המקומית, אמסור לו את המידע הרלבנטי בכתב ואפעל לפי הנחיותיו;
6. הובהר לי כי על ההסדר למניעת ניגוד עניינים שייערך לי, במידת הצורך, יחול חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998.

חתימה

תאריך

